

Натисніть тут, щоб

КУПИТИ КНИГУ НА САЙТІ

або

замовляйте по телефону:

(0352) 28-74-89, 51-11-41

(067) 350-18-70

(066) 727-17-62

О.М. Баран

ЖИВЕ СЛОВО КОБЗАРЯ

1–4 класи

- Диктанти
- Тексти для списування
- Урок позакласного читання
- Цікаві завдання

Тернопіль
Навчальна книга — Богдан

УДК 371.32:811.161.2
ББК 874.268.1 Укр
Б 24

Рецензенти:
вчитель-методист, директор Авторської школи «Тривіта»
Станіславська Г.П.
спеціаліст I категорії Сихівського району Департаменту гуманітарної
політики Львівської міської ради
Демчук З.М.

Баран О.М.

Б 24 Живе слово Кобзаря : 1-4 кл. / О.М. Баран — Тернопіль :
Навчальна книга — Богдан, 2017. — 64 с.

ISBN 978-966-10-4518-6

У посібнику містяться тексти для диктантів і списування, конспект уроку позакласного читання, цікаві завдання, зміст яких пов'язаний із життєвим і творчим шляхом Тараса Шевченка. Запропонований матеріал допоможе урізноманітнити уроки літературного читання та рідної мови, виховати в учнів любов до Кобзарєвого слова і шану до постаті поета.

Для вчителів початкових класів.

УДК 371.32:811.161.2
ББК 874.268.1 Укр

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина даного видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-4518-6

© Навчальна книга — Богдан, 2017

Особливості оцінювання з української мови

Курс української мови — важлива складова загального змісту початкової освіти. Вивчення рідної мови уже в початкових класах створює значні можливості для розвитку навичок мовленнєвої діяльності школярів: аудіювання, діалогічне та монологічне, усне та писемне мовлення.

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 28 січня 2014 № 1/ 9 — 74 «Щодо контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів загальноосвітніх навчальних закладів», об'єктами перевірки й оцінювання навчальних досягнень учнів з української мови є: мовленнєві уміння з чотирьох видів мовленнєвої діяльності: говоріння, читання, письма; знання про мову і мовлення, мовні уміння й навички; орфографічні і пунктуаційні вміння й навички; графічні навички письма, техніка, швидкість письма, культура оформлення письмових робіт.

Об'єктами перевірки й оцінювання навчальних досягнень учнів з мови є складники комунікативної компетентності:

— досвід мовленнєвої діяльності (здатність вести діалог, будувати монологічні зв'язні висловлювання в усній і письмовій формах, уміння виразно читати і розуміти зміст прочитаного);

— знання про мову і мовлення, мовні уміння й навички;

— орфографічні і пунктуаційні вміння й навички;

— графічні навички письма, техніка, швидкість письма, культура оформлення письмових робіт.

Вид перевірки	1 клас (оцінювання без балів)		2 клас (1 сем. — оцінювання без балів за ріш. педради)		3 клас		4 клас	
	I сем.	II сем.	I сем.	II сем.	I сем.	II сем.	I сем.	II сем.
Діалог	—	—	—	1	1	—	1	—
Усний переказ	—	—	—	1	1	—	1	—

Читання	—	1	—	—	—	—	—	—
Письмовий переказ	—	—	—	—	1	—	1	—
Перевірка мовних знань і вмінь	—	—	1	2	1	2	1	2
Диктант	—	—	2	1	1	2	1	2
Списування	—	1	1	1	1	1	1	1
Державна підсумкова атестація	—	—	—	—	—	—	—	1
Загальна кількість перевірок	—	2	4	5	5	5	5	6

Оцінювання орфографічних і пунктуаційних умінь

Основною формою перевірки орфографічної та пунктуаційної грамотності є контрольне *списування* і контрольний текстовий *диктант*.

Контрольне списування може проводитися: в 1 класі — у кінці року, в 2-4 класах — наприкінці кожного семестру.

Написання контрольного диктанту відбувається: в 2 класі — один раз у кінці першого семестру і двічі в другому семестрі; в 3-4 класах — двічі у кожному семестрі.

Рекомендовані обсяги текстів для диктантів і списування: у 1 класі — 20-30 слів, у 2 класі — 30-50 слів, у 3 класі — 50-70 слів, у 4 класі — 70-90 слів.

При *оцінюванні диктантів* доцільно брати до уваги грамотність, каліграфію (правильність написання букв та їх з'єднань) і культуру оформлення письмової роботи. Від оцінки за грамотність рекомендуємо віднімати 1-2 бали за помилки в написанні букв і їх з'єднань та недотримання культури оформлення письмової роботи.

Оцінювання грамотності рекомендуємо здійснювати за такими вимогами:

— орфографічні і пунктуаційні помилки вважаються рівноцінними;

— помилка в одному й тому самому слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, вважається однією помилкою; помилки на одне правило, але в різних словах, вважаються різними помилками;

— негрубими вважаються такі помилки: повторення тієї самої букви в слові; недописування букви в кінці слова (не за правилом); двічі підряд написане те саме слово в реченні. Дві негрубі помилки прирівнюються до однієї грубої;

— чотири охайні виправлення (неправильне написання на правильне) прирівнюються до однієї помилки;

— орфографічні та пунктуаційні помилки на невивчені правила виправляються, але не враховуються (якщо відповідні слова не були виписані на дошку під час диктанту, а розділові знаки не диктувалися вчителем).

Рівень навчальних досягнень учня/учениці	Бали	Кількість помилок
Початковий	1	17 і більше
	2	14-16
	3	11-13
Середній	4	8-10
	5	5-7
	6	1 негруба та 4 грубих
Достатній	7	2 негрубі та 2 грубі, або 3 грубі
	8	2 негрубі та 1 груба, або 1 негруба та 2 грубі
	9	1 негруба та 1 груба
Високий	10	2 негрубі
	11	1 негруба
	12	—

Оцінювання графічних навичок письма, техніки, швидкості письма, культури оформлення письмових робіт

Графічні навички письма, техніка, швидкість письма і культура оформлення письмових робіт перевіряються списуванням з друкованого тексту.

У 1 класі списування доцільно проводити у кінці навчального року, в 2-4 класах — у кінці кожного семестру.

За списаний текст рекомендуємо виставляти дві оцінки: одну — за грамотність, другу — за каліграфію, швидкість і культуру оформлення письмової роботи.

Грамотність оцінюється за такими ж вимогами, що й диктант.

При оцінюванні *графічних навичок (каліграфії) і дотримання зігієнічних правил* письма в 1 класі береться до уваги: списаний текст, правильність написання літер та їх з'єднання, охайність.

У 2-4 класах рекомендуємо здійснювати перевірку графічних навичок: форми, розміру, нахилу, поєднання літер; культури оформлення письмової роботи і швидкості письма.

Дотримання норм за кожним із зазначених шести параметрів доцільно оцінювати двома балами (в сумі — 12 балів). За незначне відхилення від норми за тим чи іншим параметром радимо знімати 1 бал, за значне — 2 бали. Значними вважаються такі відхилення: зміна форм букв до невпізнанності; висота букв більша або менша від норми, різнобічний нахил букв, неправильні поєднання букв або їх відсутність, неохайне виправлення, відсутність абзаців. Щодо швидкості письма, то значним вважається відхилення на 5 і більше знаків від меншого показника норми: 2 клас — 16-25 знаків за хвилину, 3 клас — 26-35 знаків за хвилину, 4 клас — 36-45 знаків за хвилину.

Диктанти

2 клас

- Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття,
І голос твій нам душі окриля.
Встає в новій красі, забувши лихоліття,
Твоя, Тарасе, звільнена земля! (24 сл.)

Василь Симоненко

• Для кожного українця Тарас Шевченко означає так багато, що створюється враження, ніби ми все про нього знаємо і він завжди з нами. Та це лише враження. Він невичерпний і нескінченний. Не тому, що він кращий від інших, — у ньому наша історія, реальність і найпотаємніші мрії. Україна — це Шевченко, Шевченко — це Україна. (51 сл.)

• Шевченко — великий український поет. Життя нашого генія таке дивне, що слухаючи про нього, можна було б сказати, що це якась легенда, коли б не було правдою. (26 сл.)

• 9 березня 1814 року в селі Моринці на Черкащині в сім'ї кріпака Григорія Шевченка серед морозної темної ночі блиснув на все село один вогник — це народилася дитина. Для пана — нова кріпацька душа, а для України — великий поет, незламний Кобзар. Батьки дали йому ім'я Тарас. (42 сл.)

• Доки жили батьки, хлоп'я не усвідомлювало жаху кріпосницької дійсності. Були безтурботні дитячі забавки. Одного разу Тарас пішов шукати залізні стовпи, котрі, як йому розповідали, підпирають небо. Він ішов, ішов, поки його не підібрали чумаки й привезли додому. Мрійливість, допитливість, любов до життя були характерними рисами Т. Шевченка. (46 сл.)

• Часто в село заходили мандрівні сліпі співці-кобзарі. Вони співали пісні про історичне минуле України, про її поневолювачів — турків, татар, польську шляхту, про козаків, як вони билися з ворогами. Серед слухачів був і Тарас. (34 сл.)

• Про це розповідав хлопцеві і його дід Іван. Слухати діда збиралась не тільки сім'я Шевченків, а й сусіди. Його розповіді про те, як люди карали панів-гнобителів, справляли на Тарасика величезне враження, яке згодом він переніс у твір «Гайдамаки». (39 сл.)

• Старша сестра Катерина була Тарасові за няню. Вона доглядала меншеньких дітей, годувала їх, коли батьки працювали на панському полі, поралася в хаті й надворі. Тарас дуже любив свою сестричку-няню, слухався її. Він був допитливий, вразливий, усім цікавився. (38 сл.)

• Дуже рано виявилися в Тараса здібності до малярства. Ще змалку крейда, вуглина були для нього великою радістю. Прагнучи стати художником, Тарас побував у трьох церковних малярів, проте жоден з них не виявив у нього таланту. (35 сл.)

• Хлопчик ріс лагідною, чуйною та широю дитиною. Найбільше він любив свою матінку. З самого дитинства Тарас прагнув до знань. Навчився читати, писати, співати, а особлива любов була до малювання. (29 сл.)

• Шевченко дуже любив рідну природу. Часто сидів під деревом чи на березі річки, рано-вранці чи увечері, і дивився, як ростуть верби та берізки, чи слухав, як пташки співають в гаю, спостерігав за тим, як сонечко увечері сідає. А потім складав вірші. (42 сл.)

• Малий Тарас ріс жвавим і непосидючим хлопчиком. Уже змалечку він вирізнявся з-поміж ровесників своїми здібностями. Ліпив собі з глини свищиків, майстрував їх із бузини, й усюди щось малював вугликом або крейдою. І не дарма. Згодом Тарас Шевченко вступив до Академії мистецтв, а нам у спадок залишив понад тисячу двісті картин. (50 сл.)

• Рано втративши матір, а потім і батька, він з дитинства зазнав багато горя, відчув на собі весь тягар кріпацтва. Хлопцеві довелося піти у найми. Та через непокірність він ніде довго не затримувався. Тарас пас худобу, був на службі у дяка в церковно-приходській школі, працюючи у маляра, він і сам почав змальовувати вугликом все, що бачив. (56 сл.)